

Bezinning 634: Onschuldig en ter dood veroordeeld

Lucas 23,13-25 = fragment passiezondag C-jaar

Het Woord

Pilatus riep de hogepriesters en de leiders en het volk bij zich en zei tegen hen: 'U hebt die man voor mij gebracht als iemand die het volk van het rechte pad afbrengt, maar u weet dat ik Hem, toen ik Hem in uw bijzijn verhoorde, aan geen van de zaken waarvan u Hem beticht, schuldig heb bevonden. En Herodes evenmin, hij heeft Hem immers naar ons teruggestuurd. Hij heeft niets gedaan waarop de doodstraf staat. Dus zal ik Hem vrijlaten, nadat ik Hem heb laten geselen.' *Hij was verplicht om op elk pesachfeest een gevangene vrij te laten.*¹ Maar ze begonnen met zijn allen luidkeels te schreeuwen: 'Weg met Hem! Laat Barabbas vrij!' Deze laatste was gevangengezet wegens een oproer dat in de stad had plaatsgevonden en wegens moord. Pilatus praatte opnieuw op hen in omdat hij Jezus wilde vrijlaten. Maar ze schreeuwden het uit: 'Kruisig Hem, kruisig Hem!' Voor de derde maal zei hij tegen hen: 'Wat voor kwaad heeft die man dan gedaan? Ik heb niets gevonden waarvoor Hij de doodstraf verdient. Dus zal ik Hem vrijlaten, nadat ik Hem heb laten geselen.' Maar ze bleven luidkeels eisen dat Hij gekruisigd zou worden, en met hun geschreeuw wonnen ze het pleit: Pilatus besloot hun eis in te willigen. Hij liet de man gaan die wegens oproer en moord gevangen was gezet en om wiens vrijlating ze hadden gevraagd, en leverde Jezus uit aan hun willekeur.

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

Voor het eerst verschijnt het volk bij Jezus' proces. Voordien stond het volk niet aan de kant van de overheden, maar aan Jezus' kant.² Het volk eist, opgehitst door de overheden, Jezus' kruisiging. Dat geeft voor Pilatus de doorslag: hij gaat in op hun eis. Op die manier wordt de schuld voor Jezus' kruisdood niet zozeer bij de Romeinse bezetter gelegd, maar vooral bij het joodse volk.

Pilatus verdedigt Jezus wel heel sterk. Hij is hier eerder de advocaat van Jezus tegen de overheden en het volk in, dan hun rechter. Zijn uitspraken kunnen niet duidelijker zijn: Jezus heeft geen schuld. Er zijn volgens joodse normen, twee getuigen, wat voldoende is³: Pilatus en Herodes. Want ook Herodes heeft Jezus niet veroordeeld. Pilatus wil Jezus dus vrijlaten. Dit wordt zelfs herhaald.

¹ Niet alle handschriften vermelden het vers 17 in *cursief*.

² Lucas 19,47-48; 20,6.19.26; 21,38.

³ Deuteronomium 19,15.

En toch draagt ook Pilatus schuld: hij is het die de uiteindelijke beslissing neemt door toe te geven aan het geschreeuw van het volk. Jezus moet sterven en een oproerkraaijer en moordenaar krijgt de vrijheid.

Het volk roept dat Jezus gekruisigd moet worden. In het Lucasevangelie vernemen we hier voor het eerst welke dood Jezus zal sterven. Lucas heeft immers geen enkele voorspelling van Jezus' lijden en kruisdood, terwijl Marcus en Matteus er drie hebben. De kruisdood: een gruwelijke dood.

Het Woord in mijn leven

Kan ik de onschuld van iemand verdedigen, ook tegen groepsdruk in? Laat ik me (snel) ophitsen door anderen, vooral door gezagdragers? Ben ik mij bewust van mijn verantwoordelijkheid bij het nemen van beslissingen?

Bidden met het Woord

Heer Jezus Christus,
velen geloofden in U.
Ze verdedigden U
tegen de overheden in.
Maar nu eisen ze Uw dood,
en wel de gruwelijke kruisdood.
Nog steeds sterven velen
door de doodstraf,
soms geheel onschuldig.
Leid de geschiedenis zo
dat niemand nog een ander doodt.
Want het leven is heilig,
het leven van elke mens. Amen.

© Eric Haelvoet 2017